

Шейгас М.В.

адвокат,

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В МІСТІ КИЄВІ

Особливість публічно-політичного та адміністративно-територіального статусу міста Києва накладає суттєву специфіку на організацію процесу управління територією громади цього міста. Київ – це сучасний європейський мегаполіс, який став центром та осередком унікальності для багатьох бізнес-процесів, публічно-політичних процесів, а також для організації життя найчисленнішої громади України. Все це вимагає оптимізації підходів до організації публічного управління в місті Києві з урахуванням всіх особливостей та вимог сучасності, зокрема щодо актуалізації концепту сталого розвитку.

Сучасний конституційно-правовий статус міста Києва визначений в ст. 133 Конституції України, відповідно до частини 2 якої «міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України» [1]. При цьому місто Київ визнається і окремою одиницею адміністративно-територіального устрою України. Бланкетність норми ст. 133 звертає нашу увагу на Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ» від 15.01.1999 № 401-XIV, яким з поміж іншого визначаються особливості реалізації публічної влади в місті. Слід зауважити, що сучасна доктрина науки державного управління та науки конституційного права визначають публічне управління, як прояв будь-якого управлінського впливу спеціальним органами, які мають законодавчо визначений статус, компетенції та порядок формування і відносяться до системи державного управління та місцевого самоврядування, але формуються шляхом задоволення населенням права на безпосередню та представницьку демократію, тобто обираються або формуються при безпосередньому участі самої громади або громадян країни в цілому.

Таким чином, говорячи про публічне управління в м. Києві ми говоримо про систему органів державної влади та місцевого самоврядування. Ст. 6 вказаного вище закону демонструє, що «міське самоврядування у місті Києві здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і

через Київську міську раду, районні в місті ради (у разі їх утворення) та їх виконавчі органи. Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні відповідним радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними радами» [2]. Але якщо піддати системному аналізу положення ст. 10 та ст. 10-1 цього ж Закону, то ми отримуємо доволі суперечливу ситуацію, яка демонструє наявність повноважень у Київської міської та районних рад створювати окремо власні виконавчі органи та при цьому імперативно закріплюється статус Київської міської державної адміністрації як виконавчого органу Київської міської ради.

Такий підхід породжує невизначеність в сфері публічного управління, створює велику кількість проблем в частині визначення центру політичної відповідальності та центру прийняття рішень, зменшує ефективність публічного управління, знижує рівень задоволення інтересів та потреб громади, створює передумови для розвитку корупційних явищ. Така правова реальність для сучасної України в контексті європейської інтеграції та запровадження нової парадигми публічного управління – забезпечення сталого розвитку – лише заважає досягненню цивілізаційних цілей розвитку не лише громади, але і всієї української нації.

Тому цілком своєчасним слід вважати появу Проекту Закону про місто Київ – столицю України № 2143-3 від 24.09.2019. Він передбачає чітке розмежування сфер місцевого самоврядування та державного управління та розділяє виконавчий орган Київської міської ради та Київську міську адміністрацію, передбачаючи для останньої виключно статус органу державної влади без виконавчих функцій в сфері місцевого самоврядування [3].

Законопроект передбачено створення Київського магістрату, який набуває статусу єдиного та повноправного виконавчого органу Київської міської ради. Це створює необхідний баланс між державною владою та місцевим самоврядуванням, залишаючи останньому вирішення всіх питань в процесі реалізації територіальною громадою права на самоврядування. Натомість за Київською міською адміністрацією залишаються повноваження в сфері контролю та наглядом за реалізацією державної політики в місті Києві як адміністративно-територіальній одиниці, виконання бюджетів, а також певний контроль та нагляд за діяльністю органами місцевого самоврядування. хоча на нашу думку теза стосовно контролю та нагляду за органами місцевого самоврядування потребує значного уточнення, а сам підхід до організації взаємодії між адміністрацією та магістратом перегляду.

Суттєвим здобутком вказаного Проекту закону є також і те, що на законодавчому рівні сталий розвиток, закріплюється як пріоритетна парадигма здійснення управління територією. Для забезпечення інтересів територіальної громади це відіграватиме надзвичайно велику роль, в тому числі за умови створення системи практичної реалізації цього концепту. Аналіз сучасного законодавства, а також запропонованого законопроекту демонструє наявність системних недоліків, які не виправляються, а лише погіршуються існуючою системою публічного управління. Мова йде про необхідність чіткого та вичерпного розмежування повноважень органів державної влади, не лише Київської міської державної адміністрації, але і всіх інших органів влади, що мають статус місцевих у відношенні центральних органів виконавчої влади (міністерств, служб тощо).

По-друге, вимагає перегляд матеріально-фінансовий механізм забезпечення реалізації публічного управління в місті Києві. Цілком логічним є твердження про те, що не вся сукупність податкових надходжень, які сплачуються в місті Києві є результатом реалізованої доданої вартості продукції та послуг створених на території міста. Це свідчить про потребу створення відповідного фінансового балансу між територіями в яких формується додана вартість ат містом Києвом, як місцем знаходження головних офісів більшості великих платників податків, податкові надходження від яких формують величезну частину місцевого бюджету столиці. Таким чином на сьогодні потреба в прийнятті нового Закону України яким би визначався конституційно-правовий статус органів публічної влади в м. Києві є надзвичайно актуальним, але його прийняття повинно забезпечувати реальну трансформацію системи та механізмів публічного управління в місті Києві та його фінансово-матеріально, організаційно-правове забезпечення, а не номінальну зміну підпорядкувань існуючих органів публічної влади.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4871>
2. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15.01.1999 № 401-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14>
3. Проект Закону про місто Київ – столицю України № 2143-3 від 24.09.2019.
URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66939